

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

بررسی عوامل موثر بر عرضه مسکن شهری توسط بخش خصوصی (۶۵- ۱۳۵۵)

نویسنده: سعید شیخانی

استاد راهنما: نورعلی نوری

استاد مشاور: محمد مشکوه، حمید ناظمیان

سال تحصیلی: شهریور ۱۳۷۰

توصیفگر: ۱۴۳ ص. : جدول ، نمودار . شماره بازیابی ۳۷ الف.

واژگان کلیدی: سرمایه گذاری بخش خصوصی / مسکن شهری / خانه سازی / ایران /

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر ، مشخص نمودن جایگاه بخش خصوصی در تولید و عرضه مسکن ، بررسی روند تغییرات سرمایه گذاری بخش خصوصی در مسکن و دلایل مربوط به آن ، بررسی مسائل مربوط به تهیه زمین و مصالح ساختمانی و در اختیار گرفتن کارگران ساختمانی ، بررسی فعالیت موسسات مالی در زمینه تأمین مسکن و مسائل مربوط به اجاره بها و اجاره نشینی و نهایتاً بررسی تأثیر هر یک از عوامل فوق الذکر بر عرضه و تولید مسکن توسط بخش خصوصی در طول سالهای (۶۵ - ۱۳۵۵) می باشد. بنابراین دوفرضیه ای که مورد آزمون قرار می گیرند عبارتند از :

(۱) بخش خصوصی اصلی ترین و مهمترین بخش در تولید و عرضه مسکن در مناطق

شهری می باشد.

(۲) عواملی چون زمین ، مصالح ساختمانی ، نیروی انسانی ، اعتبارات بانکی ، سرمایه گذاری بخش خصوصی ، اجاره بها و تولید ناخالص مالی تأثیرات یکسان بر عرضه مسکن در دوره مورد بررسی داشته اند. رساله حاضر در سه فصل به شرح ذیل تنظیم شده است :

فصل اول ، با عنوان "عملکرد بخشهای خصوصی ، دولتی و تعاونی در تولید مسکن شهری (۶۵-۱۳۵۵)" سعی دارد تاجایگاه و اهمیت بخش خصوصی را در تولید مسکن شهری (در مقایسه با بخشهای دولتی و تعاونی) مشخص سازد. در فصل دوم ، عوامل موثر بر عرضه مسکن و مسائل مربوط به آنها نظیر سرمایه گذاری بخش خصوصی ، زمین ، مصالح ساختمانی ، اعتبارات بانکی ، نیروی انسانی ، نرخ اجاره بها و تولید ناخالص ملی مورد بررسی قرار می گیرد . فصل سوم ، با استفاده از روشهای اقتصاد سنجی ، میزان تأثیر هر کدام از عوامل فوق الذکر بر تولید مسکن شهری توسط بخش خصوصی را مورد ارزیابی قرار می دهد.

یافته های تحقیق نشان میدهد در دوره مورد بررسی (۶۵=۲۳۵۵) ، بیش از ۲/۳ فعالیتهای انجام شده در زمینه مسکن مربوط به بخش خصوصی می باشد ، بنابراین تشویق بخش خصوصی و دادن تسهیلات و امکانات مورد نیاز این بخش در زمینه تولید مسکن می تواند بهترین راه حل برای معضل مسکن در کشور باشد . در زمینه روند تغییر فعالیتهای مربوط به هر یک از عوامل موثر در تولید و عرضه ساختمان ، نتایج نشان می دهد که روند فعالیتهای مربوط به تهیه و توسعه این عوامل نتیجه رضایت بخشی نداشته و تهیه این عوامل و بالتبع آن فعالیتهای ساختمانی و تأمین مسکن طبقات مختلف مردم ایران بامشکلات فراوانی مواجه می باشد . فقدان یک برنامه جامع برای مسکن که باید شامل یکسری سیاستهای کوتاه مدت و بلند مدت جهت نیل به اهداف مطلوب در بخش مسکن باشد ، اصلی ترین عامل مشکلات مذکور می باشد.

همچنین نتایج بدست آمده نشان میدهد ، اعتبارات بانکی دارای نقش موثر و مهمی در عرضه مسکن شهری توسط بخش خصوصی می باشد که به تبع آن نیاز به یک سیستم اعتبار جامع و مناسب

در رابطه با مسکن بیش از پیش احساس می شود . البته سیستمی که اولاً با برنامه های توسعه کشور همسویی و هماهنگی داشته باشد و ثانياً اعتبارات اعطایی در زمینه مسکن نباید از درآمدهایی که در نتیجه عوامل خارجی احتمال کاهش شدید آنها می روند (مثل درآمدهای نفتی) باشد. همچنین نباید بر بخشهای دیگر مانند کشاورزی و صنعت تأثیر سوء بگذارد . بعداً ز انقلاب اسلامی برای رسیدن به چنین سیستمی ، بانک مسکن از ادغام بانک رهنی ایران ، بانک ساختمان و ... تأسیس گردید که اساس فعالیت آن اعطای وام با باز پرداخت درازمدت در مقابل دریافت اعتبارات کوتاه مدت است. این بانک دارای مشکلاتی است که برخی از آنها عبارتند از : دخالت دیگر بانکها و موسسات دولتی در امر مسکن و اعطای تسهیلات بدون سپرده ، مشکلات ناشی از سیستم بانکی کشور و مشکلات داخلی بانک مسکن .

مهمترین پیشنهادهای تحقیق در زمینه مورد بحث عبارتست از :

- (۱) مشخص نمودن میزان مسکن مورد نیاز
- (۲) مشخص نمودن سهم دولت ، بخش خصوصی و تعاونی در ساخت مسکن مورد نیاز
- (۳) تعیین میزان اعتبارات لازم
- (۴) ایجاد یک سیستم اعتباری قوی
- (۵) کاهش دخالت دیگر بانکها در امر مسکن و ...